

Meno: Priezvisko: TESTOVÁ  
FORMA

A

# Test zo slovenského jazyka a literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka ZŠ

## T9-2015

KONTROLNÉ  
ČÍSLO

1078

### Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry. Test obsahuje ukážky a 25 testových úloh. Svoje odpovede si vyznačte priamo do testu. Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom. Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpoveďovom hárku.

Každú ukážku a úlohu si pozorne prečítajte. Na vypracovanie testu máte určený čas 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

**Ukážka 1****Antoine de Saint-Exupéry**

Máloktorému spisovateľovi sa podarí tak prepojiť svoj život so svojim literárnym dielom, ako to urobil osud Antoinovi de Saint-Exupérymu. Na sklonku druhej svetovej vojny ho túžba bojovať proti nepriateľovi a znova lietať nad morom doviedla až do Tunisu. Úpenlivými prosbami si vymohol od amerických veliteľov, aby mohol na prieskumných lietadlách Lighting vykonávať prieskumné lety. Boli to vtedy moderné a rýchle stroje a pilotovať ich smeli iba letci do tridsaťpäť rokov veku. Antoine mal už štyridsaťštyri.

31. júla 1944 zo základne leteckej eskadry 2/33 v Borgu na severe ostrova Korzika podľa rozkazu veliteľa odštartoval pilot Antoine de Saint-Exupéry na zvyčajný prieskumný let nad dovtedy okupovaným južným územím Francúzska. Nad svoje rodisko. Prieskumné lietadlo sa však nikdy z tohto letu nevrátilo. Antoine de Saint-Exupéry sa stratil kdesi nad vodami Stredozemného mora. Zmizol zo sveta tajomne a krásne ako jeho Malý princ. Iba najšľachetnejším z ľudského rodu sa dáva takáto výsada.

Zdroj

HYKISCH, A.: Doslov v knihe *Malý princ*. Bratislava: Mladé letá, 1993. ISBN 80-06-00539-7

Upravené na didaktické účely

**K ukážke 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 05.**

Čo je hlavným motívom ukážky?

**01**

- A** Život letcov počas druhej svetovej vojny.      **C** Príprava prieskumných letov počas vojny.  
**B** Posledný prieskumný let spisovateľa.      **D** Spisovateľovo pôsobenie v radoch letcov.

Ktoré tvrdenie nevyplýva z ukážky?

**02**

- A** Exupéryho vek mohol byť prekážkou vykonávania prieskumných letov.  
**B** Exupéry bojoval proti nepriateľovi na začiatku druhej svetovej vojny.  
**C** Exupéryho lietadlo Lighting sa záhadne stratilo.  
**D** Exupéry vykonával prieskumné lety.

Obrazné pomenovanie *čítala Exupéryho* sa nazýva

**03**

- A** metafora.      **B** personifikácia.      **C** epiteton.      **D** metonymia.

Osobné základné zámeno sa nachádza v prvom odseku ukážky

**04**

- A** v druhej vete.      **B** v prvej vete.      **C** v tretej vete.      **D** v piatej vete.

V druhom odseku ukážky sa nachádzajú

**05**

- A** tri jednoduché vety a tri súvetia.      **C** päť jednoduchých viet a jedno súvetie.  
**B** štyri jednoduché vety a dve súvetia.      **D** šesť jednoduchých viet a žiadne súvetie.

**Ukážka 2****Cena priateľov**

Cena priateľov, v cenníkoch tam jej **niet**,  
cenu priateľov nenájdeš **hneď**.  
S tebou stále sú,  
s tebou stále idú,  
bez veľkých slov, vždy prídu skôr.  
Je vôňa tried, za bránou škôl.  
A spája nás šanca dať gól.

Cena priateľov, cesty našich prianí,  
cena priateľov časom váži viac.  
S tebou vždy pôjdu,  
kým budeš vedieť s nimi ísť,  
bez veľkých slov, vždy prídu skôr.  
Je vôňa tried, za bránou škôl.  
A spája nás šanca dať gól.

Zdroj

PETERAJ, K.: *Cena priateľov*. Dostupné na: [www.supermusic.sk](http://www.supermusic.sk)**K ukážke 2 sa vzťahujú úlohy 06 – 10.**

Ktorými slovnými spojeniami sa začína a končí refrén básne?

**06**

- A s tebou stále idú, vždy prídu skôr
- B je vôňa tried, šanca dať gól
- C cena priateľov, nenájdeš hneď
- D bez veľkých slov, prídu skôr

Ktoré tvrdenie nevyplýva z ukážky?**07**

- A S priateľmi máme spoločné záujmy.
- B Priateľstvo si človek nemôže kúpiť.
- C Najlepších priateľov nikdy nestratíš.
- D Priateľ je ochotný pomôcť v každej situácii.

Podčiarknuté slovo v slovnom spojení *cena priateľov* je**08**

- A predmet.
- B nezhodný prívlastok.
- C podmet.
- D zhodný prívlastok.

Zvýraznené slovné druhy v prvom a druhom verši sú

**09**

- A sloveso a častica.
- B sloveso a príslovka.
- C príslovka a častica.
- D príslovka a sloveso.

V ktorej možnosti nie je synonymum k slovu *šanca*?**10**

- A predpoklad
- B príležitosť
- C vyhládka
- D možnosť

**Ukážka 3****Zimná paráda vo Vysokých Tatrách**

*Tak neváhaj a pod' s nami do toho. Čakajú ťa dni plné športu a súťažení na svahoch aj pomimo. Disciplíny na doskách či lyžiach, tradičné aj úplne nové, osobitne pre mladších aj tých starších.*

**Miesto:** Hotel Slovakia\*\*\*, Tatranská Lomnica

**Ubytovanie:** v izbách s vlastným WC a sprchou, s TV

**Lyžovanie:** Tatranská Lomnica – 6 lanoviek, 10 zjazdoviek

**Termíny:** jarné prázdniny podľa krajov

**Atrakcie/výlety:** lyžovanie a snoubordovanie pod dohľadom inštruktorov, najdlhšia zjazdovka na Slovensku, osobitný animačný program pre starších a mladších, možnosť ubytovania aj pre rodičov

Zo súťažných disciplín ťa určite neminú:

**Colour Game** – disciplína plná farieb a kreativity na tému farebných olympijských kruhov

**Hunter Game** – lovecká disciplína, ktorá preverí tvoju rýchlosť, obratnosť a orientáciu v teréne

**Fishing Game** – lov rýb v špeciálnom ľadovode

Zdroj

[www.wachumba.eu](http://www.wachumba.eu)

Upravené na didaktické účely

**K ukážke 3 sa vzťahujú úlohy 11 – 15.**

Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky?

**11**

- A Účastníci pobytu sa budú venovať výlučne lyžovaniu a snoubordovaniu.
- B Vo Vysokých Tatrách sa nachádza najdlhšia zjazdovka na Slovensku.
- C Hotel Slovakia\*\*\* v Tatranskej Lomnici poskytuje zľavy na zjazdovky.
- D Záujemcovia o pobyt sa musia prihlásiť povinne aj so svojimi rodičmi.

V ktorej možnosti je správne uvedený cieľ pobytu?

**12**

- A Nájsť talentovaných mladých športovcov v lyžovaní a v snoubordovaní.
- B Predstaviť účastníkom pobytu najatraktívnejšie lokality vo Vysokých Tatrách.
- C Poskytnúť hosťom možnosť venovať sa zimným športom počas voľných dní.
- D Sprístupniť známe i menej známe zimné športy v nízkotatranskom prostredí.

V ktorej možnosti dochádza pri výslovnosti k spodobovaniu?

**13**

- A pod' s nami
- B pod' do toho
- C disciplíny na doskách
- D na doskách či lyžiach

Ktorým slovným druhom je zvýraznené slovo v nasledujúcej vete?

Čakajú ťa dni plné športu a súťažení na svahoch aj **pomimo**.

14

- A abstraktným podstatným menom
- B konkrétnym podstatným menom
- C príslovkou miesta
- D príslovkou spôsobu

Ktorá informácia je časťou žánru správa?

15

- A Ponúkame výhodné zájazdy do centra zimných hier.
- B Dnes bude na programe hier lyžovanie.
- C Otvorenie zimných hier je naplánované na zajtra.
- D V sobotu večer sa začali ďalšie zimné hry.



**Ukážka 4****Charlie a továreň na čokoládu**

„Teraz vám poviem, ako tento môj báječný televízor funguje. Najprv sa ale spýtam, či viete, ako funguje obyčajný televízor. Je to veľmi jednoduché. Na jednom konci, tam, kde sa sníma obraz, máte veľkú kameru a ňou začnete obraz snímať. Nasnímané obrázky sa potom rozdelia na milióny drobných čiastočiek, takých drobných, že ich ani nevidíte. Tie sa pomocou elektriny vyšlú na oblohu. Na oblohe potom letia vzduchom, až kým nenarazia na anténu na streche nejakého domu. Potom sa spustia dolu drôtom, ktorý vedie priamo do televízora a tlačia sa a vrátajú dnu, až kým sa každá z toho milióna drobných čiastočiek nedostane na správne miesto, ako keď skladáte skladačku, až sa napokon celý obrázok zjaví na obrazovke.“

„To nie je presné! Tak to nefunguje,“ namietal Mike Telle.

„Som trochu hluchý na jedno ucho,“ povedal pán Wonka. „Musíš mi prepáčiť, ak nepočujem všetko, čo hovoríš.“

„Povedal som, že to nie je presné,“ zakričal Mike Telle.

„Si milý chlapec,“ povedal pán Wonka, „len občas veľa rozprávaš. No a teraz! Keď som po prvýkrát videl, ako funguje obyčajný televízor, dostal som ohromný nápad... prečo by sa nedalo urobiť to isté s čokoládovou tyčinkou?“

Zdroj

DAHL, R.: *Charlie a továreň na čokoládu*. Enigma, 2009. ISBN 8089132022

Upravené na didaktické účely

**K ukážke 4 sa vzťahujú úlohy 16 – 20.**

Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky?

**16**

- A Pán Wonka skonštruoval nový prístroj na varenie čokolády.
- B Mike Telle nie je nadšený dokonalým nápadom pána Wonku.
- C Mike Telle je odborníkom na spracovanie elektrických výbojov.
- D Pán Wonka chce napodobniť postup prenosu televízneho signálu.

Čiastočky, o ktorých pán Wonka hovorí, nie sú

**17**

- A mikroskopické.
- B miniatúrne.
- C bezvýznamné.
- D nebadateľné.

Ukážku možno zaradiť

18

- A k odbornej literatúre.
- B k dobrodružnej literatúre.
- C k literatúre faktu.
- D k fantastickej literatúre.

V ktorej možnosti sa predložky viažu s tým istým pádom?

19

- A kým nenarazia na anténu, na jednom konci
- B s čokoládovou tyčinkou, spustia sa dolu drôtom
- C z toho milióna čiastočiek, až sa zjaví na obrazovke
- D pomocou elektriny sa pošlú, trochu hluchý na jedno ucho

Ktoré tvrdenie o románe nie je pravdivé?

20

- A Môže mať kladnú, ale aj zápornú hlavnú postavu.
- B Zachytáva dlhšie časové rozpätie, má jednoduchý dej.
- C Postavy sú výsledkom autorovho umeleckého videnia sveta.
- D Základnými znakmi sú dialogickosť, dejovosť, členenie na kapitoly.

Ktoré slová treba doplniť do myšlienky Konfucia?

„Najväčšie šťastie, ktoré ťa môže stretnúť, je to, že si nájdeš oddaného ..... . Toto bohatstvo však môžeš ..... len tým, že si tento poklad skryješ v srdci a budeš si ho vážiť viac ako vlastný život.

Konfucius

21

- A brata, skrášľovať
- B sluhu, zdôrazniť
- C majstra, vylepšiť
- D priateľa, uchrániť

Na spodok uložte drenáž – vrstvu štrku, úlomky pálenej hlíny alebo kúsky polystyrénu.

V uvedenej vete je

22

- A pomlčka, ktorá spája viacnásobný podmet.
- B spojovník, ktorý uvádza vysvetlenie.
- C spojovník, ktorý spája viacnásobný podmet.
- D pomlčka, ktorá uvádza vysvetlenie.

Ktoré pomenovanie literárneho žánru treba doplniť na vynechané miesto v texte?

*Humornosť textu sa vníma individuálne, preto \_\_\_\_\_ stavajú na osvedčených princípoch: poslucháč si musí význam domyslieť, lebo humorný obsah je skrytý a treba ho pochopiť. Výstavba je podriadená nečakanému, vtípnému rozuzleniu (pointe). Dosiahnutiu „smiechového“ efektu pomáha aj spôsob interpretácie, čo je výsadou dobrých interpretov.*

23

Zdroj  
www.ludovakultura.sk, 7. 3. 2014

- A komédie
- B aforizmy
- C anekdoty
- D porekadlá

V ktorej možnosti sú všetky umelecké jazykové prostriedky rovnaké?

24

- A kvapka šťastia, pokojný hlas, zamatová trávička
- B štadión burácal, šťastie sa usmialo, vietor povieval
- C nemaj veľké oči, jeho srdce zajasalo, sused vyhorel
- D potôčik si pospevuje, hmla sadá na hory, víchrica zúrila

V ktorej možnosti je správne dokončené poučenie z bájky?

*Voly ťahali voz. Keďže vozová náprava veľmi škriepala, voly sa obrátili a vravia jej: „Kamarátka, celé bremeno tu spočíva na nás, prečo ty vlastne kričíš?“ Tak je to aj s mnohými ľuďmi:*

Zdroj  
EZOP. In: *Knihy na dračku*. s. 20

25

- A jedni kričia, že robia a druhí kričia, že nerobia.
- B jedni ťahajú a kričia, druhí zvyčajne len kričia.
- C jedni kričia, že robia a druhí za nich ťahajú.
- D jedni kričia a pýtajú sa druhých, prečo ťahajú.

**KONIEC TESTU**